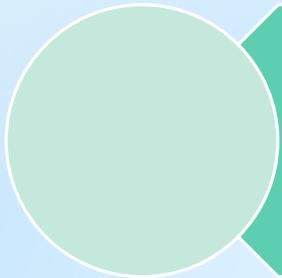

**Таълимда
инновацион
менежментининг
назарий асослари.**

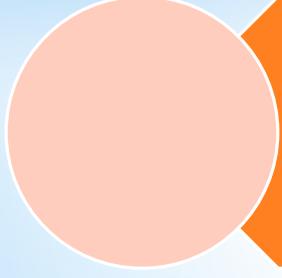
1. Инновация тушунчаси ва методологик асослари.

2. Таълимда инновацион менежментнинг асосий омиллари ва методик таъминоти.

3. Олий таълим муассасасининг инновацион фаолияти ва жорий этиш хусусиятлари.

4. Олий таълим тизимида профессор ўқитувчиларнинг инновацион жараённи ривожлантиришдаги ўрни.

1. Иновация тушунчаси ва методологик асослари.

Иновация тушунчаси - кенг қамровли бўлиб, у ишлаб чиқариш жараёнига мукаммал, янги, илгари бўлмаган технологияларни жорий этишни назарда тутади

Иновацион муҳит - инновациларни яратилиши, амалга оширилиши ва илгари сурилишини ўраб турувчи ҳолат

Иновацион потенциал - деганда, ўзаро боғлиқликда бўлган турли хил ресурсларнинг умумий йиғиндиси тушунилади.

Иновацион соҳа – инновацион маҳсулотлар (ишлар, хизматлар) ни ишлаб чиқарувчилар ва истеъмолчиларни, ўз ичига инновацияларни яратиш ва тарқатишни олувчи фаолият соҳасидир

«Инновацион фаолият» - деганда, иқтисодий фаолият соҳасидаги жараёнларни радикал тарзда ўзгартиришга ёрдам бериши мумкин бўлган бир янгиликни яратиш

Инновацион лойиҳа – бу лойиҳа мақсадларини амалга ошириш учун зарур бўлган техник, ташкилий, режавий ва ҳисоблаш – молиявий ҳужжатларнинг йиғиндисидир.

Инновацион менежмент – ташкилий бошқарувчиликнинг ўзига хос тури бўлиб, унда инновацион фаолият режаси ва дастурларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш

Инновация турлари:

Радикаллиги (янгилилиги) даражаси буйича

- базавий инновациялар, йирик кашфиётларни амалга оширади ва техника ривожланишининг янги авлоди ва йуналишлари шаклланишининг асоси бўлади;
- кучайтирилган инновациялар, одатда кичик ва ўрта кашфиётларни амалга оширишда, илмий-техник циклни тарқатиш ва баркарор ривожланиш даврида устунлик килади;
- псевдоинновациялар, техника ва технологиянинг эскирган авлодини кисман кучайтиришга қаратилади.

Вужудга келиш омили (манбаси) буйича:

2. Таълимда инновацион менежментнинг асосий омиллари ва методик таъминоти.

Таълим тизими менежментининг функциялари. Бошқаришнинг ўзига хос аниқ функциялари деганда муайян бошқарув органига ва унинг бошқарувчисига конкрет биритирилган Бошқаришнинг асосий функциялари тушунилади.

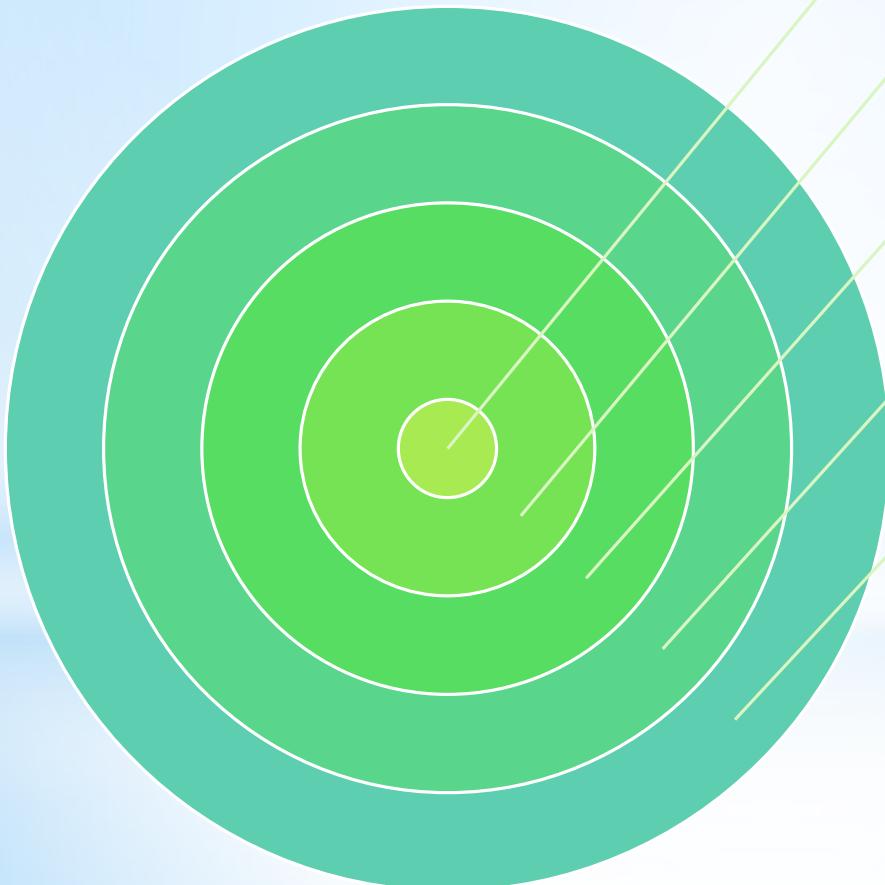
1.Режалаштириш

2.Ташкил қилиш

3.Мувофиқлаштириш ва тартибга солиш

4.Назорат

Бошқариш фаолиятининг турларига кўра, функциялар қўйидагича бўлади:

*бошқаришининг
иқтисодий
функциялари; яъни:*

маблағларнинг доиравий
оборотини амалга
oshiриш;

маҳсулот ишлаб чиқариш
ва хизматлар кўрсатиш;

маркетинг хизматини
уюшириш;

фойда олишни
таъминлаш ва х.к.

Бошқарий- нинг социал функциялари, яъни:

мехнат
шароитини
яхшилаш;

ходимларнинг
уй-жойга
эҳтиёжини,
социал
маданий-
маънавий
эҳтиёжларни
қондириш;

моддий
рағбатланти-
ришни
таъминлаш;

ижтимоий
ҳимояни
таъминлаш ва
х.к.

бошқарининг маънавий - маърифий функциялари, яъни:

ходимларни Ватанга
муҳаббат,
инсонпарварлик
руҳида тарбиялаш,
ҳалолликни, адолат
туйғусини, билим ва
маърифатга
интилишни
тарбиялашга хизмат
қилиш ва ҳ.к.

ходимларни
инсонийлик, яхшилик,
мехр-шафқатли ва
ўзаро муносабатларда
сабр-тоқатли бўлиш
руҳида тарбиялаш;

**Бошқариши-
нинг
ташкилий
функциялари,
яъни:**

ишлаб
чиқаришни
ташкил қилиш;

ўзаро алоқаларни
ўрнатиш ва
мувофиқлаш-
тириш;

барча бўғин ва
бўлимлар
ўртасида
вазифалар
тақсимоти,
хуқуқ бериш ва
бошқариш
аппарати
ходимлари
ўртасида
масъулиятларни
белгилаш;

***бошқаришининг аниқ услубини танлаш ва қарор қабул
қилишида* иш тартиби изчиллиги, ахборотлар оқимиини ташкил
қилиш ва х.к.**

3. Олий таълим муассасасининг инновацион фаолияти ва жорий этиш хусусиятлари.

Й.Шумпетер инновацион соҳада фаолият юритувчи субъектларнинг қўйидаги функционал вазифаларини белгилаб берганди:

- инновацияларни ўзлаштиришдан манфаатдор бўладиган потенциал истеъмолчиларни аниқлаш мақсадида тижорат таҳлилини амалга ошириш;

- истиқболли гоялар муаллифларини, функционал фаолият юритиш учун имконият берувчи манбаларни излаб топиш;

- янгиликларни яратиш ва уларни амалиётга жорий этиш жараёнларини ташкиллаштириш;

янгиликларнинг амалиётга жорий этилишини кўллаб-куватлаш.

ilm-fan соҳасида кашф этилган янги гояларнинг моддий тусга киритилиши боскичида инновацион фаолият соҳасидаги новаторлик меҳнати яхшилаш;

4. Олий таълим тизимида профессор ўқитувчиларнинг инновацион жараённи ривожлантиришдаги ўрни.

Таълим олувчилар шахсига ижобий муносабат ва рағбатлантириш йўсинларининг тизими педагогик муроқот самарасининг муҳим қисми ҳисобланади. Самарали рағбатлантириш мазмуни ва мезонлари (П.Массен, Ж.Конжер ва б. бўйича) қуидга келтирилди:

1. Рағбатлантириш мунтазам амалга оширилади.
2. Ўқитувчи айни нима рағбатлантиришга лойиқлигини тушунтириб беради.
3. Ўқитувчи таълим олувчилар Муваффақиятига қизиқиш билан қарайди.
4. Ўқитувчи муайян натижаларга эришганликни рағбатлантиради ва таълим олувчиларга бунинг моҳиятини тушунтиради.
5. Яхши натижаларга эришиш мақсадида ўқувчиларни ўз ишларини ташкил эта билишликка ўргатади.
6. Ҳар бир таълим олувчининг рағбатлантириш у сарфлаган куч-ғайратга мувофиқ бўлиши керак.
7. Ўқитувчи эришилган натижани унга сарфланган куч-ғайрат билан боғлайди ва бундай Муваффақиятга келгусида ҳам эришиш мумкинлигини билдиради.
8. Олдинги топшириқ бажарилгандан сўнг янги ишга қизиқиш уйғонишига ҳаракат қиласади.
9. Таълим олувчиларнинг эътиборини ўзлаштиришнинг юқори бўлишлиги мазкур таълим олувчилар имкониятларидан тўла фойдаланишга боғлиқ эканлигига қаратади.

Мотивлашнинг икки тури фарқланади:

- Муваффақиятни мотивлаш;
- Муваффақиятсизликдан кўрқиши мотивлаш.

Муваффақиятни мотивлаш ижобий тавсифга эга. Таълим олувчиларнинг ҳаракати яхши натижаларга эришиш учун йўналтирилади. Шахсий фаоллик муваффақиятга эришишга бўлган эҳтиёж даражасига боғлиқ.

Мотивлашнинг юқорида қайд этилган турларидан ташқари ОТМларда ўқув фаолияти натижаларига касбий мотивлаш омили сезиларли таъсир кўрсатади, бунда ижобий муносабат муҳим аҳамият касб этади. Агар талаба касбни онгли равишда танлаган бўлса ва уни ўзи ва жамият учун зарур деб ҳисобласа, унда у ўқишига уни тасодифан ва англамаган ҳолда касб танлагандагидан кўра бошқачароқ (яхшироқ) ёндашади.

* ЭЪТИБОРИНГИЗ
УЧУН РАХМАТ!!!